

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

¡Visca la llibertat de consciència!

Gran manifestació anticlerical celebrada a Barcelona el passat diumenge

—Aquí'l teniu!... Aixís es, ha sigut y serà sempre'l poble barceloní.

LA SETMANA

CONTINUA l'agitació ocasionada per les modestes disposicions d'en Canalejas relatives a l'Església, y segueixen els elements clericals posant el crit en el cel y fingint que'l Govern els en ha fet una de molt grossa.

Res més immotivat que l'actitud dels catòlics. ¿De què's queixen, al fi y al cap?... Compara da Espanya ab les demés nacions d'Europa, fins les que per més catòliques se tenen, el nostre atàs en materia de reformes no pot ser més visible.

En Canalejas, al proclamar la necessitat d'establir sobre l'Església la supremacia del poder civil, no ha fet més que donar un pas, un petit pas envers la nostra emancipació religiosa, tot just comensada.

Y per una cosa tan insignificant, tant escandol y tanta xerrameca per part dels catòlics!...

¿Què dirien aquets senyors si ara el Govern, ferit per una actitud de protesta que en realitat no té raó de ser, resolués anar directament a la separació de l'Església y l'Estat y a la consegüent supressió del pressupost del clero?

La veritat es que, donada la nostra pobresa y la imperiosa necessitat que tenim de fer economies, resulta un joc altament perillós venir nos a buscar raons pera defensar un petit privilegi, exposantse a perdre'ls milions que cada any passen de la nostra butxaca a la del clero.

Entre la gent del poble, quan una criatura rebeca's queixa y somica sense motiu aparent, la mare, pera ferla callar, sol dirli, en to mitg de burla, mitg d'amenassa:

—Ja veuras, si vinc, com sabras de què plores.

Convindria que'ls clericals, en l'actual moment historic, el tinguessin present aquest exemple.

Si no... potser sabran de què ploren.

PIF-PAF

Fidel a la seva tradició, va estar, LA CAMPANA DE GRACIA, representada en la manifestació portada a cap el passat diumenge pera apoiar les reformes anticlericals empreses pel govern d'en Canalejas. La nostra satisfacció en aquet cas sigué tant més fonda, quan fou de les poques vegades que s'oferí al poble una ocasió d'aplaudir als homes que desde Madrid governen. Republicans ara, sempre y abans que tot, seguirem, en un altre ordre d'idees, fuetejantlos ab la energia que, per desgracia, massa sovint ens veiem obligats a usar. Diumenge va presentarse als bons lliberals una ocasió propicia pera colaborar a una obra de govern, y era natural que'ls qui hem fet d'un alt sentiment d'imparcialitat la norma de la nostra conducta, no deixessim escaparla. Vam estimar convenient la nostra presencia a la manifestació y a ella varem ajuntarnos, pensant que no perquè siga un o altre'l metge que recepti, ha de deixar el malalt de pendre la medicina si li sembla que ab ella pot salvarse.

EL MOVIMENT ANTICLERICAL

Les darreres manifestacions

EL diumenge passat, ab motiu de les manifestacions en pro de la llibertat de conciencia celebrades en les principals poblacions d'Espanya, quedà evidenciada l'existencia d'una fonda y forta opinió lliberal en el nostre país. No constitueix aixó cap novetat ni cap sorpresa. Però en les hores actuals, davant de la protesta fanàtica dels catòlics intranzigents, era necessaria l'exterioriació de les poderoses forces ab que compta a Espanya el principi de laicisació.

Les manifestacions del passat diumenge fan imposable una reculada per part del govern d'en Canalejas. Ara'l president del Consell no tindrà el pretext de dir que les esquerres no l'han apoiat. Pera tota sincera política anticlerical, civilista, comptarà ab l'apoi de tot el poble lliberal. Si en aquestes condicions no compleix les seves promeses relatives a la qüestió religiosa, no podrà llessar la culpa sobre l'opinió ni sobre'ls partits republicans.

Si no han perdut l'enteniment, els clericals treuran profitoses ensenyances de les manifestacions del diumenge darrer. Per la quantia y per l'entusiasme dels concurrents als susdits actes, hauran vist que la seva cridoria esvalotadora per un no res ha sigut del tot contraproduent, ja que en compte d'aturar les reformes anticlericals, els han donat major empenta. Y també s'hauran pogut convencer els bisbes y els ultramontans de que existeix aquí una massa considerable de ciutadans de pensament emancipat y d'aspiracions modernes, que no consentirà la continuació d'un règim semi-teocràtic y intolerant.

L'opinió estrangera s'ha adonat de l'importancia que té'l redressament del poble lliberal d'Espanya. Els diaris francesos, anglesos, italians, suïssos, etc., dediquen molt d'espai a la nostra qüestió religiosa. En llargs telegrames expliquen el desenrotllament del conflicte, y el comenten en seriosos articles. Els títuls de les informacions de la premsa estrangera són significatius: *Espanya en peu. Espanya s'emancipa de Roma.*

Cal dir, no obstant, que estem totjust en els comensaments de la política civilista. En Canalejas, fins ara, no ha fet gran cosa. Lo poc que ha fet s'ha d'alabar. Però s'ha de tenir compte en no entusiasmar-se massa ab el govern actual, a fi de que l'apoi a la seva política anticlerical no resulti un apoi a la monarquia, la qual en cap concepte n'es mereixedora. No s'ha d'oblidar que, en certes altes esferes, la política d'en Canalejas no representa altra cosa que una manera d'aguantarse y de guanyar temps. En cap cas, y menos encara per les petiteses conseguides fins ara, han de desarmar els republicans y els veritables lliberals espanyols.

Que en Canalejas, per la seva part, no's fassi tampoc ilusions ab les manifestacions del passat diumenge. Aquells milers de ciutadans no sortiren al carrer pera aguantarlo an ell, sinó per empenye'l cap endavant.

FULMEN

La digestió del Sr. bisbe d'Urbicula

EL senyor bisbe d'Urbicula conversa ab el seu secretari, en una sala d'estiu del seu palau ronec. Per la galeria oberta, oberta al carreró de la Catedral, ple d'ombra y frescor, sonen les passes dels pocs vianants com un ritme del temps lentissim.

—Aquí té S. I. el borrador de la Pastoral. He procurat insistir en els punts que S. I. va tenir a be indicarme: les insinuacions clares a l'exercit, la conjunció habil de l'idea de Patria ab la de Deu, la menassa discreta d'una guerra civil, la paraula *ordre*, tan simpàtica a totes les *forces vives del país*, a tots els qui tenen que perdre... S. I. tindrà la bondat d'indicarme que li sembla...

S. I., content de la feina feta, somriu. Sobre la sotana negra que usa pera dins el seu palau, sols els vivets morats indiquen la pastoralitat de la jerarquia. L'anell es com un amulet en l'ombra. Brilla a terra, entre els plec de la sotana, la civella.

Ràpidament, S. I. recorre ab la vista les quartilles.

—Molt be, molt be, Mossén Tonet. Però trobo a mancarhi una cosa important. Vostè s'ha cuidat d'interessar en favor nostre els poderosos; ara cal que cuidi d'interessar també els pobres treballadors. Ja sab que la protesta dels bisbes diu, ab gran acert: «el Poble no demana reformes anticlericals, sinó millores pràctiques y materials de l'existencia. *Paz y pan.*» Me sembla que aixó es una troballa, una fórmula destinada a fer fortuna. Escrigui, Mossén Tonet, una parrafada en aqueix sentit...

El senyor bisbe d'Urbicula, a l'entretant, en el repòs de la digestió laboriosa, encén el seu cigarret número set de la diada. El senyor bisbe es metodíc. El senyor bisbe es *higiénic*. La seva calva netíssima rellú com una patena, en l'ombra frescal. Els seus gestes són suavisims, femenins. Ningú diria que ab aquell gest pot fulminar anatemes terribles, que tenen ecos a l'infern. El cigarret es un ull de foc, en el recó de pau. Per la balconada, sobre la blancor mística de la palma de Rams, una eura puja; vert fosc sobre aquell blau intensíssim de cel

llevantí. Urbicula dorm la sesta. Una ona d'encens arriba de la veïna Catedral. Flaire de murtia de Sant Pere s'eleva del carrer pacífic. Y allà, en l'altura, sonen lentes, divines, les campanades de Vespres...

Y be, aquí'l teniu novament aquell bon topic burgès de *los intereses materiales*, ab que s'abriguen, com ab un escut, tots els sistemes fonamentats en l'instint de conservació, perquè són inadaptables a tot procés evolutiu. El burgès, amenaçat en la seva riquesa privativa, per l'ona proletaria, crida: «Administració, y no Política! Res de reformes! Satisfacció d'interessos materials, y que'l Poble continui dormint, sense enterarse de *doctrines perilloses que no pot digerir!*»—L'Església, per tradició, crida: «Es un pecat enterarse de les *doctrines perilloses* que'l poble no sab armonisar degudament ab la Sagrada Revelació. El poble demana repòs, que'l deixin tranquil: *Pau y Pa...!*»—Pau y Pa... ¿No recordeu que aquell Azorin, profeta de burgesies, ha llessat el mateix crit en no sé quants articles?

Y ab tot, ab tot, hi va haver un moment en que fins els avessos materials semblaren pecaminosos y diabolicos. ¿Ho recordeu? Era en aquell inici del segle XIX, en que la gran ona de ciencia lliure comensada per l'Enciclopedia y el racionalisme anava a traduirse en la magnífica desfílada d'invents que tenen per fites originaries la caldera de Watt y la pila de Volta.—¿No hi hauria un poder d'Infern, un poder satanic, en aquella febre? Tota llum es sospitosa, perquè l'Angel rèpro porta la llum. ¿No's corria, ademés, el perill d'ariscar la fe, els llibres sagrats, la *veritat previa*, acceptant aquella *sciencia* no eixida de l'Església? ¿Es que la tradició de Galileu no imposava un anatema contra aqueixes forces noves, ab baf de magia y ocultisme, qui invadien y animaven l'infunt vedat a l'home, y escapaven a Deu?

Ah! Avui la ciencia material, aqueixa antorxa robada als deus, aqueix foc-llum, comú als mites bessons de Llucifer y Prometeu, ha acabat per triomfar de totes les condemncions sacerdotals... Y be; ja ho veieu, ara la canturia es aquesta altra: en tot avens material hi ha, després de tot, una prova de la bondat de Deu. Deu, inventor dels automobils y dels aeroplans, ja permet que'ls seus sacerdots beneixin, en plena plassa, els invents nous, pera que'ls poderosos de la terra puguin seguir disfruitantlos y lloant a Deu per aqueixa possessió.—Però, aixó sí, cal negar la ciencia qui els ha produïts! Cal cegar les fonts de l'investigació, de la coneixensa, del saber, de la *filosofia!* Cal barrar l'entrada de la ciencia pura y lliure dins el regne del silenci forós, l'Escola! Cal predicar la *pau*, aixó es, el repòs de la pensa, la santificació de l'ignorancia, la necròpoli dels esperits. Y cal predicar el *pa*, el pa aixut, es dir, la resignació ab la caritat-almoïna, ab la *mica de pa* caiguda de la taula d'Epuló, ab la *gota de llet* vessada de la copa rebosant del ric! Dormiu, ànimes; alimenteuvos com a gossos domestics, cossos vils!

Ah, no! Vetaquí que de les barridades treballadores puja el gran crit matinal d'un desesperament! Es l'hora! Les eines de treball floreixen en els recons, y estels de noció s'inflamen sobre'ls fronts acostumats a acotarse a terra! No volem lliit, sinó palestria! No volem resignació, sinó imperi. No volem *pau*, sinó *lluïta per la cultura, Kulturkampf!* No volem únicament *pa*, sinó Esperit, que *no sols de pa viu l'home*, com deieu vosaltres mateixos, cristians, quan alsaven contra la societat patricia oriental y romana la vostra reivindicació d'esclaus y de plebeus...

La prosperitat dels interessos materials es sols el reflecte y la conseqüencia de l'intensitat ab que viuen els interessos espirituals. Y, oh paradoxa! vetaquí que vosaltres, homes de religió, homes qui us dieu encarregats de la vida de l'esperit, intenteu ara desviar la corrent del Poble envers els baixos interessos temporals, pera que no s'ocupi dels espirituals, ja que l'imperi d'aquests es passat a nosaltres, homes de l'Esperit nou, victoriós del vostre esperit materialisat y mecanic! ¿Voleu simbol més clar dels temps y de les coses?

Un poble embrutit cridava un dia: *Panem et circenses!* Pa y espectacles! Un altre poble embrutit llessava al vent aquesta veu: *Pan y Toros!* Era l'afany *cultural*, o dels qui volen substituir ab l'emoció cruenta dels espectacles grosserament sacrificials l'absencia de la potencia tràgica espiritual perduda. *Pa* pera'ls cos; *Toros* pera l'ànima bestial y envilida.—Y be; ¿ara vosaltres voldríeu renovar aquesta vella cansó d'embrutiment y de baixesa, en nom del vostre ja cinic *interès d'ignorancia*, y de silenci? *Paz y Pan*, com ahir Pa y Festes! El Poble, dieu, no demana reformes laiques... Ah! Vosaltres, ab les vostres mans, heu esculpit la pobre ànima d'aquest poble ab una anti-educació secular odiosa; ¿y ara li tirariu en cara l'inferioritat mateixa ab que vosaltres l'heu ungit, y treuriu com un argument la mateixa imbecilitat popular que vosaltres haveu feta? ¿Com, el Poble enter vostre, podria reputar avui com a excelencia lo que vosaltres li heu

presentat com a abominació? ¿Y com podrien sortir mestres veritables y suficientes, d'entre les generacions que vosaltres heu castrades, apagant la llum dels enteniments en flor, com si ella no fos, segons altre temps deieu, una *espira de Deu*, sinó un reflecte de la teia sàtanica?

El senyor bisbe d'Urbicula, en la sala frescal, continua fumant el seu septim cigarret. El secretari, assegut a la taula propra, escriu, escriu. Sonen, allà amunt, les campanes. Dorm Urbicula.—Y enfora, molt enfora, un Poble bull. Noves cansons floreixen en els llavis, noves flors en el manec de les eines, com a vares de predestinació.

El senyor bisbe d'Urbicula, en el recó de pau, en la digestió de les viandes sanes, no sent res. Un pèndul, allà en la cambra episcopal tranquila, va y ve...

El dignè prelat se posa a llegir, perquè la seva hora metòdica de lectura es arribada. ¿Què llegeix? Miremho per sobre la seva espatlla. No es la *Summa Theologica*. No es la *Ciutat de Deu*. Es... el darrer número d'*A B C*, diari preferit del senyor bisbe d'Urbicula desde'ls dies inoblidables d'Octubre de 1910, en que aquella mà suavíssima, patriarcal, femenina, va tacarse d'un vermell persistent, qui ha deixat rastre entre la palidesa nacarina de les ungles...

GABRIEL ALOMAR

EL discurs del doctor Salillas, pronunciat el dimars al Congrés, pot dirse lo mateix que de «la vinya del Senyor». De tot hi ha en aquella frondositat d'eloqüencia, barreja un xic extranya de flors delicadament aromoses y brots sense suc ni bruc.

Coses ben boniques y justes ha dit el diputat per Madrid, però no totes les seves manifestacions estan a la mateixa altura. Més que'l discurs d'un polític que's veu obligat a enracnar, ha semblat el desfogament d'un home que té ganas de dir coses, moltes coses que temps ha les dú'al pap y que li sab greu guardarles a dintre.

En lo que principalment l'hem trobat flux y mal documentat es en lo que'n podríem dir qüestions barcelonines. Però la culpa no es seva.

Tenint com té Barcelona diputats eloqüents y coneixedors dels nostres problemes, palpats y viscuts per ells, ¿per què permetien que un representant de la vila del ós se'ls anticipés, desflorant materies principalment als nostres diputats reservades?

De totes maneres, el discurs del doctor Salillas no es simplement un discurs més. Moltes de les coses que en ell ha dit seran llargament discutides, y d'algunes se pot assegurar que costaran d'olvidarse.

Oído a la caja!...

El senyor Sol y Ortega, al pendre possessió del carrer de diputat, ha jurat per la seva fe religiosa.

El senyor Sol y Ortega, disgustat, no se sab perquè, ab la minoria republicana del Congrés, *no intervindrà* en la discussió del Missatge.

El senyor Sol y Ortega ha declarat que en Maura al fusellar an en Ferrer y Guardia, *es possible que tingues raó.*

¿No'ls sembla que aixó mereix una mica de música?

Vinga la guitarra!...

Sol y Ortega, Sol y Ortega, comenseu a estar de pega!...

D'una carta oberta que'l veterano Sanpere y Miquel ha dirigit an en Pere Corominas, carta que, entre parentessis sigui dit, ha aixecat poca maror, nè copièm aquestes sustancioses paraules:

«La fortuna sols favoreix als ardots.»

¿Ardits?... Té raó l'amic Sanpere.

No hi ha més que preguntarho a don Llorens idem, que, ab la capa de revolucionari intranzigent, ha arribat a les altures de la Lactancia municipal, aont, ab tota tranquilitat y sense fer res, cobra un sou d'un grapat de mils pessetes.

Pera poguer arreplegar aquestes gangues s'ha de tenir fortuna.

Y ser ardit.

De tot cor agraim l'invitació que, pera la reunió que'l dijous va celebrarse al carrer d'en Guardia, va enviarnos la Comissió organisa-dora.

Com ja hauran vist els apreciables obrers que la constitueixen, en la campanya en favor de la llibertat de conciencia LA CAMPANA no's

queda enrera, com no s'hi quedarà mai sempre que's tracti dels suprems interessos del poble.

Per aquesta labor, comptin sempre ab nosaltres.

Música celestial.

A la porta d'un mitin clerical celebrat en un poble de la provincia de Murcia fou detingut, per un policia, un sagrista que duia sota'l bras una mena de pernil, embolicat ab un panyo verdós.

—¡Ep, mestre! — li digué l'autoritat — ¿què porteu aquí dins?

—Porto el violí. Volem tocar la marxa de don Carlos.

—Doncs, jove, al violí se li veu el gatillo.—

Y efectivament, lo que als uns els havia semblat un pernil y que'l sagrista deia esser el violí, resultà un magnific trabuc ab totes les de la llei.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 26 de Juny.

De brillantissims poden calificar-se els examens últimament celebrats pels alumnes de l'Escola Municipal en l'espaió saló de la Joventut Republicana; s'ha demostrat palesament que pera rebre una educació esmerada no hi ha necessitat d'entregar-se a les porques mans d'escolapis ni de maristes, puig els temes desenrotllats per nois de curta edat en dits examens ne són una bona prova. Un dels números que algun dels espectadors no devia esperar va ser el contundent discurs pronunciat pel professor, senyor Torres, el qual commogué profundament al escollit auditori; comensà condolentse de la solapada persecució de que es objecte pels elements clericals, sense motiu justificat, y acabà apostrofant ab duresa, no tanta com se mereixen, als sers indignes de viure entre l's racionals, que pera fer triomfar els seus projectes posen en practica les males arts més reprovables, encara que pera conseguirho tinguin que reventar al proxim. Un dels personatges que ab més justicia va ser atacat, es un beiató extranger, vergonya de la patria de Guillelm Tell, bressol de les llibertats modernes; aquet tipo, protestant a la seva terra, no sabem si es un hipòcrita o un xiflat o totes dues coses a la vegada; lo cert es que es la burla y la riota de tot el poble perquè tot el dia se'l veu embolicat ab monges y capellans. ¡Al menos se posés un habit, que sabriem a què atenírnos.

Un aplauso al senyor Torres, que ha demostrat que es una inteligencia y un caracter plantant cara al enemic ab valor, no resignantse, com molts que sofreixen y callen, y mil felicitacions al senyor arcalde, per la seva decidida adhesió a tot lo que significa cultura y progrés.

SABADELL, 5 de Juliol.

Interinament, s'han declarat en huelga els carreters de les Agencies, y sembla que seguirà tot l'ofici, si els amos no atenen a les seves justes pretensions. L'opinió es ben favorable an aquets resignats obrers, que veuen la poca diferencia que hi ha entre'l respecte que'ls tenen an ells y el que tenen a les besties que'ls confien. Se reorganisen tots els oficis que'ls fets de Juliol passat deixaren aplastats, y si no hi ha bona voluntat per part dels fabricants y persones prestigioses de Sabadell, preparemnos a veure actes que, més que res, han de perjudicar els interessos de tots, puig vivim en una població moderna, y en quasi cap dels oficis, ab els salaris actuals, poden atendre els obrers els seves necessitats y esquifides expansions.

RUIXIM

Quan veig an en Canalejas marxar tan determinat pel camí de les reformes, somric y dic, per lo baix: —Ara tot son flors y visques, y aclamacions triomfals; l'aura popular l'envolta y l'home's creu un gegant. Mes, quan el moment arribi de virá y torná endetras, ¡llavors seran, llavors, els gemecs y 'ls mals-de-cap! ¡Que'n quedarà el gran demòcrata d'arripit y anomadat al veure que les flors d'ara s'han tornat grapat de fang!..

*
¿La gent d'iglesia's belluga? No pregunteu pas la causa: de segur que es que té por que li toquin la butxaca.

*
—Marit meu, avui arrégla't; no tinc temps per fé'l dinar: haig d'anà a recullir firmes pel missatge parroquial que les dones d'aquet barri enviarem als diputats protestant en tota forma contra'ls injustos atacs

de que's fa víctima al clero, a la fe y al Pare Sant.—

Y'l marit, roig de naixensa y ferm anticlerical, baixa'l cap sense obrir boca, y mentras ella se'n va, ell s'encamina a la cuina y's posa a fer foc, cantant:
—¡Guerra, guerra al Vaticano!
¡Vamos todos a luchar!..
Somos hombres y queremos que la Iglé... ¿ont es el ventall?

*
Possible es que al Congrés el barco làic pugui aguantá els xubascos que l'esperen; però, quan del Senat entri en el golf, ¡quin miracle més gros, si no s'estrella!

*
Preveient el gran conflicte en que's veura dintre poc, en Moret pensa sometre al seu pare confessor aquesta qüestió gravíssima: «Quan se posi a discussió el problema de l'Iglesia, ¿podré sense cap temor votá en pro de les reformes que's preparen?» Y segons lo que'l sacerdot li mani, en Moret dirá sí o nó, y será fervent catolic o anticlerical furios. Tot depèn de la resposta que li dongui el confessor.

*
La corda sempre's romp per la part prima. Digieume doncs, vosaltres que ho sabeu; de la corda que va d'Espanya a Roma, la part prima ¿aont es?

C. GUMA

Monuments de guerra

El Municipi, a proposta d'un regidor radical, ha votat l'erecció, a la plassa de Tetuan, d'un monument commemoratiu de la primera guerra d'África.

El partit radical de Barcelona es una vivent

paradoxa. Combat el catalanisme en nom d'un esperit internacionalista, y actua de patriota espanyol ab més fanatisme que la guardia civil; se diu revolucionari, y quan la barricada era una realitat sagnanta, ni els capdills ni el poble, saberen el camí de la barricada d'en Delescluze —aquell de «mateunos a tots, perquè sinó tornarem a comensar»—o del panteó d'en Milliere; no fa un any que varen fer una protesta contra la guerra africana, y ara aixequen un monument an aquella altra primera escomesa contra'l Marroc, que, si no va lograr aixecar al poble, fou perquè en aquet encare no s'havia fet sembrada d'odi contra la guerra.

Però la guerra comensada per l'Odonnell, va tenir un fons de més forta injusticia que la de Melilla. Pera aquesta hi havia un egoisme financier perfectament modern. Tota guerra actual porta una empena económica. Es el mercat de Cuba, les mines sud-africanes, el domini mercantil a Corea y la Manxuria... A Melilla eren les mines, es a dir, un motiu de colonisació, y també de riquesa y de profit colectiu. Ademés, una llei diplomática ens portava als camps africans. El monoleg d'Hamlet el recitava Espanya davant dels turons rifenys. Però ¿quina causa ens va empenyer a la conquesta de Tetuan? Ni desitjos mercantils, ni compromisos internacionals. El trono trontollava, y aquella vegada, el «salveu al país, salveu a la reina!» va convertir-se en una guerra que fos popular y dongués facilitats victorioses. Anar a Tetuan era assegurar el trono, com, deu anys després, anar a Berlin era, pera Napoleon, salvar l'imperi. Mentres durés la guerra no's conspiraria, y com que l'exèrcit espanyol lograria, fatalment, el triomf, la reina crudel el reculliria. Va venir la victoria, però ab ella no arribaren a Espanya més que lloers inútils y els colerics de Cap Negre, els milers de ferits y les saques de xavos. Y ab la bruta calderilla moruna, a la reina crudel li va esser impossible daurar el seu ceptre enrovellit.

Una guerra boja y monàrquica es lo que volen perpetuar ab marbre'ls republicans radicals. Els protestants de 1909 són els turiferaris de 1860. Els defensors del poble santifiquen la sang vessada pera profit d'una reina. No aixequen monuments confortadors a les glories populars, als ideals pacifistes, al treball contra'l privilegi, de la pau contra la guerra, sinó que ofereixen als ulls dels homes pedres recordatòries dels grans fratricidis, exaltantlos, lloantlos, oferintlos com exemple an els proletaris. Jo tinc davant meu un llibre, present d'un periodista extranger. En una de les seves planes hi ha el gravat d'una estatua aixecada en una ciutat sueca. Es un guerrier

mitjval, violent y ferreny, sobre un munt de calaveres. Y Suecia es un poble que no té guerres, ni republicans radicals internacionalistes. Jo, ara, me recordo també d'una estatua de Perpinya. Està en el jardí dels plàtans y's titula Temps futurs. Un obrer trenca una espasa. Y sota l'estatua passegen, cada diumenge, els oficials de laguarnició. Aveiam, que's busqui per tot la Fransa'l monument dedicat a la guerra d'Argelia, y que's busqui també per tot el món uns republicans radicals que, com els nostres, votin la construcció d'un pera glorificació d'unes matanses.

Avans de que's posi la primera pedra, jo llenso la meva contra aqueix monument.

PARADOX

Inoportunitat

RA toquen els reaccionaris les conseqüencies de la seva excessiva susceptibilitat. La rabiosa intransigencia ab que tracten tots els assumptes relacionats ab la qüestió religiosa ha despartat als elements verament lliberals d'Espanya, y ha creat un estat d'opinió tan fermament anticlerical, que'l senyor Canalejas se veurá obligat, malgré lui, a desarrollar, més depressa que ell no creia ni volia, el seu programa democràtic y lliurepensador.

En aquestos precisos moments en que s'entaula una lluita, que potser sigui decisiva, entre l'esperit romanista dels reaccionaris y l'ànima universalista del poble espanyol; quan s'agrupen els que voldrien tornarnos als temps mitjvals, y estrenyen ses files els que voldrien col·locar a Espanya al nivell de les demés nacions d'Europa, pera lliurar una de nostres llegendaries batalles fratricides; quan, pel bon nom de Barcelona y per honra de Catalunya, convidria que'ls catalans ens posem a la vanguardia de l'exèrcit lliurador, a la Diputació Provincial de Barcelona se'ls acut elevar a la vis-presidencia a un carlí, exposant a la benemèrita Corporació a que sigui representada, en actes determinats y per ausencia d'en Prat de la Riba, per un home que pertany al grup més terriblement perillós de l'exèrcit que lluita contra la Llibertat.

Té mala mà la minoria regionalista que en la Diputació Provincial s'ha fet propia, per debilitat o peresa del grup republicà, l'hegemonia en el maneig dels interessos y el nom d'aquella casa. Enlaira els caciquistes, ressucita an en Sostres, dona forsa als elements enemics de Catalunya, y en Sostres y els seus companys paguen aquets serveis com la serp del conte: mossegant el pit de qui els retorna la vida; derrotant an en Rahola, an en Soler y March y a quants altres regionalistes poden els monarquics clavar les urpes.

Malgrat aquesta dolorosa experiencia y a pesar de les infules d'europèisme de que fan gala; sense recordar en Prat de la Riba els seus hermosos articles contra totes les demagogies, dona son apoi a la demagogia negra del carlisme, forsa pitjor que la blanca dels homes d'ordre y mil vegades més funesta que la roja dels revolucionaris, y eleva a la vis-presidencia de la Diputació a un carlí. Donen aquesta forsa als carlins precisament quan la forsa que se'ls dona signitica un perill pera la causa de la Llibertat.

Certament no es pas l'oportunitat un dò de que'n pugui fer gala la conjunció carlo-regio-caciquista de la Diputació Provincial.

JEPH DE JESPU

La recepció del Bisbe

Som al diumenge. El rellotge del menjador deixa caure les vuit de la nit, y la Rigoberta, la meva minyona, encara no ha tornat del carrer. Badallo. Les agulles marquen quarts de nou, y la meva boca, que, per lo vist, es l'agulla del meu ventrell que marca la gana, badalla que badalla.

Al bell punt de les nou sento fressa al passadís. Després, una detonació. Es la porta del pis, que la raspa, ab la delicadesa de costum, ha tancat d'un cop.

Entra la Rigoberta, envoltada d'una fortor d'oli de sagristia. Me dispo a cridar, abans que'm dongui la bona nit, quan ella'm tapa la boca ab una explicació.

—Avui—me diu—ja'm perdonarà si vinc tard. He anat a cà'l Bisbe.

—¿A la manifestació de les dones seques? ¿Que s'ha begut l'enteniment?

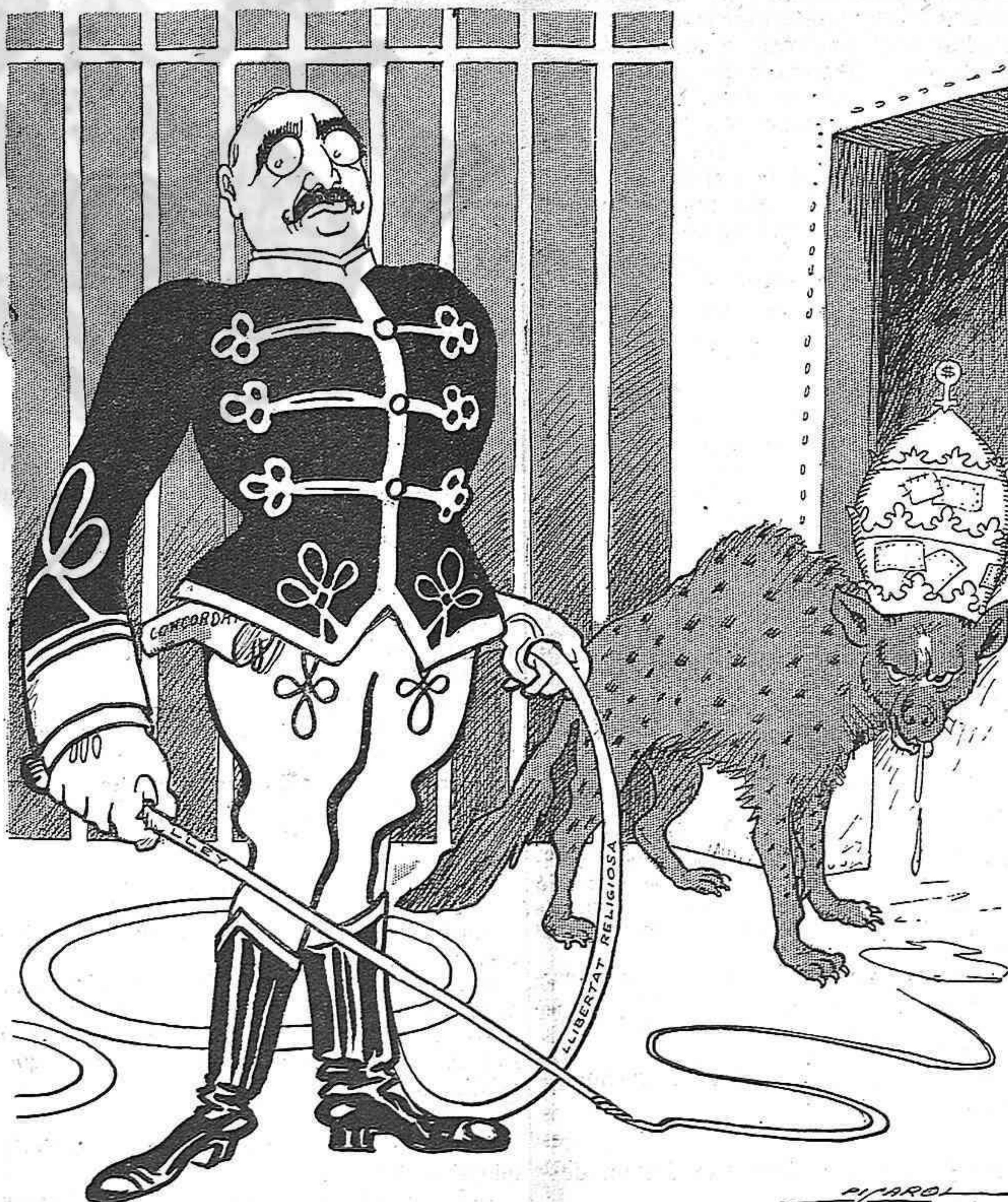
—Calli, senyoret, no sigui heretge, perquè sinó cremarà.

—Més cremat de lo que estic... Vinga, vinga'l sopar...

—Tot seguit. Vostè no's fa carrec de lo que són creencies. Com que es masó, y fins moro y tot.

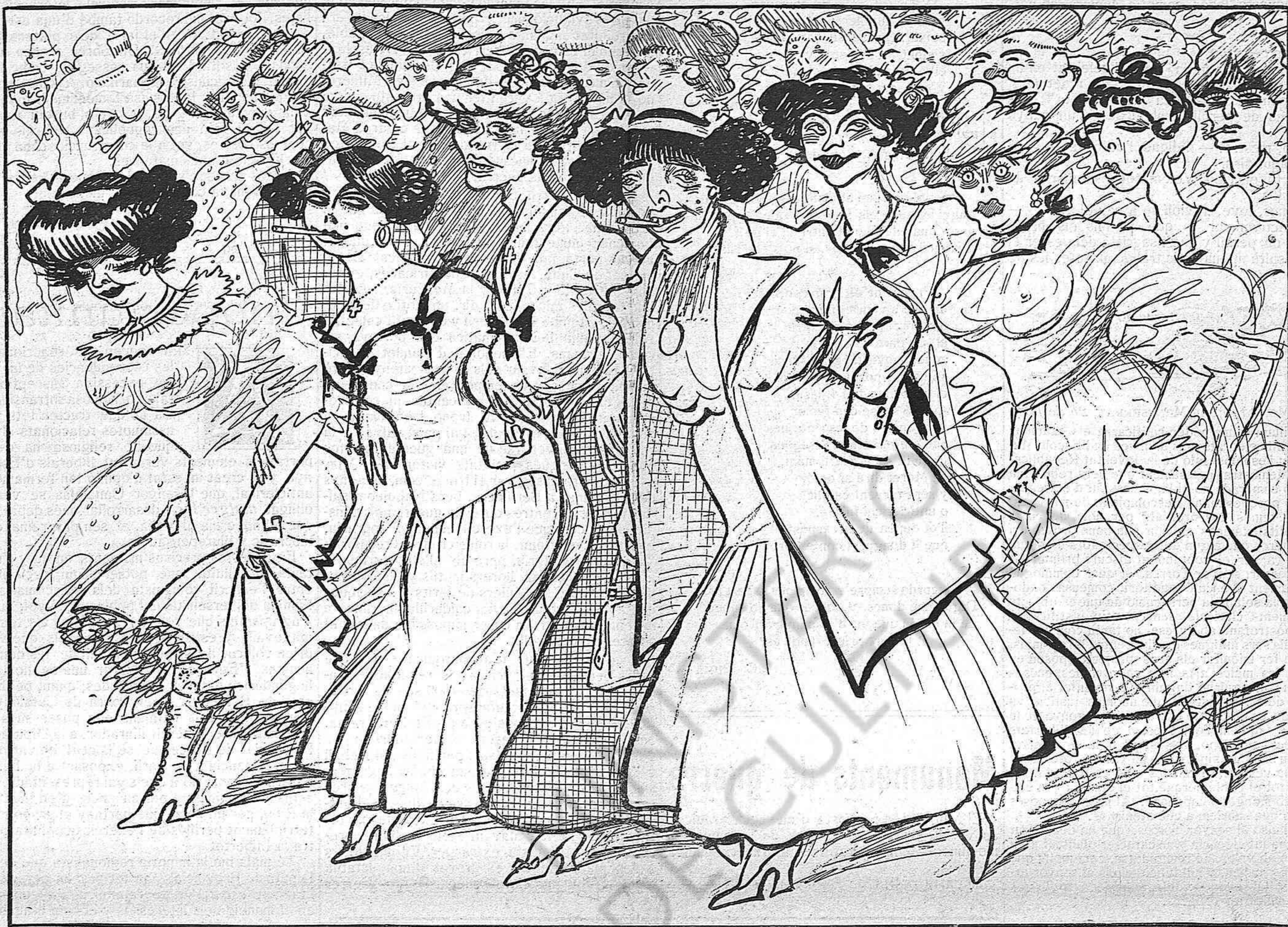
—Mira, Rigoberta, soc dels que no admeten discussions, y molt menos que'l bisbe, que a bon segur no té tantes coses al cap com jo, me fassi so-

CIRCO POLITIC ESPANYOL
En Canalejas y el Vaticà

—Tan si vol com si no vol haurà de passar pel aro.

La manifestació feminista a favor de l'Església

Com se veu per la mostra, va assistir al acte antiliberal lo bo y millor de cada casa.

par a quarts de quinze. Jo que't feia ballant a la *Camelia* o al *Nuevo Quevedo*...

—¡Jesús, Maria, Josep!... ¿Per qui m'ha pres, senyoret?... ¿Que no sab que m'he fet de les *hicas*?

—¿Ja t'ha ensarronat mossèn Pollastre?

—¡Impiyul!... Si hagués vingut ab mi no parlaria d'aquet modo. A la manifestació *dal capallans*

hi ha anat lo bo y millor de Barcelona. ¿Fins jo hi era!... ¡Y quina mà té'l bisbe!... ¿Que n'és de ben plantat!... Ens ha fet aixís y aixàs, ens ha benefici, y totes hem quedat ben beneficiades.

—Ja fa temps que'n sou.

—Y quines senyores hi han anat!... N'hi havia tres d'*arrapantidas*...

—Ja les conec. Devien ser la *Chelito*, la *Fornarina* y la *Reina del Garrofin*, oi?

—Ah!... Ja's veu que vostè es dels den Canales!... Tots, tots cremaran, y cap dels seus entrarà a l'Edèn.

—Y això! ¿Que potser el bisbe vol dir missa a soles per les franceses?

—¡Uf, quines donotes!... També cremaran ab vostès...

—¡Quina gatzara que farem!... Y, digues: ¿quant t'ha costat la festa?

—Res... Dugues pessetes que he donat a mossèn Llistons pera l'*Obra Pia*, y sense piular les he donades. Si vostè dona almoina *al capallans*, no cremarà tant...

Aquí vaig perdre la paciència.

—Mira, Rigoberta: —li vaig dir.— Jo no sé si cremaré, però lo que sí sé es que no tinc més ganes de sopar a les deu de la nit, y que si una altra festa tornes an aquestes hores, encara que t'hagin promés que entraras al cel, sortiras d'aquesta casa pel cel-obert.

Y la raspa va ficarse a la cuina pensant en lo ben plantat que es el Bisbe, y en lo beneita que quedava, després de donar les dugues pessetes, que a bon segur se les faria l'endemà mateix a la plassa y a les meves costelles.

suenen de nuevo la hora de las represalias... encontrará el depósito de bombas.

Y el diumenge, ratificantse en la seva gravíssima afirmació, declarava que *sabe de cierto de donde salen las bombas.*

¿Que esperen les autoritats?

¿No diuen que tenen tant interès en descobrir els autors dels atentats terroristes?

Ben facil ha de sèlshi. No han de fer més que arribarse al carrer del Peu de la Creu.

El Progreso les guiarà.

Ell *encontrará el depósito de las bombas.*

Ell sab de cert *de donde salen.*

Un periodico neo, no sabem si per burlarse'n o per què, deia que en la manifestació lliurepensadora del passat diumenge solsament hi anava un pendó.

¿Que vol dir que a la recepció femenina de cal bisbe n'hi varen anar més?

Ho creiem sense que ho juri.

L'Església (don Ambrosio) va dir, en ple Congrés, que era un honor l'haver sigut complis en els successos de Juliol.

No hi hauria res a dir sinó fos ell qui ho diu.

El millor comentari ens el dona fet *El Fusil*:

«El que entienda que es un honor el haber sido cómplice, entenderá que lo es mucho más grande el haber sido autor...»

«¿Cómo es que el señor Iglesias no hizo nada por tener el honor de ser autor, ni siquiera cómplice, de aquellos sucesos? ¿Cómo es que se metió cobardemente en casa, yendo luego al Ayuntamiento para demostrar que no tenía arte ni parte en los incendios?»

«¡Qué lástima que Ferrer, fusilado principalmente por las delaciones y acusaciones de los lerrouxistas, no hubiese estado en el Congreso para contestar al señor Iglesias!»

Confessin que *El Fusil* ha fet *blanco* aquesta vegada.

Les femelles barcelonines han fet un desagravi al Papa.

A cinc mil les feia arribar un diari, reunides totes al davant de cà'l bisbe.

Vetaquí perquè diumenge passat varem sentir aquest dialóg:

—Vols venir a la *Plassa Nova*?

—Que hi ha bon cartel?

—Sí. *Las señoritas toreras.*

Y, mentrestant, ¡quants sopars a deshora y quantes monjetes fumades!

Es allò que's diu: Desagriar al *papa* y agraviar al marit.

A pesar d'estar completament llest, no es facil que's descobreixi, per ara, el monument d'en Robert.

Això es cosa dels lligaires, que sembla que tenen por.

Tenen por de que, en el moment de descobrir el bust, el pobre Robert, al veure tan migrant y decaigut el seu partit, no s'animi ab un gest d'indignació y els demani per favor que'l tornin a tapar desseguida.

Llegint, llegint, sempre se'n saben de noves: «El senyor Lerroux se'n va a Madrid, y no tornarà fins que hagin terminat les sessions parlamentaries.»

Es clar. La tàctica de sempre.

La qüestió es evitar el trobarse aquí en l'aniversari de la setmana sorollosa, que als radicals els convé celebrar d'un modo o altre.

Que es igual que evitar el perill y... els remordiments.

DIALOGS A L'AIRE LLIURE

Entre dos policies que comenten això del terrorisme:

—*Nada menos que treinta anónimos... sin firma, ha recibido hoy el gobernador.*

—*Y aunque fueran con firma! Si no traen las señas del domicilio y el número de la cédula!...*

Entre dos capellans que comenten això de la qüestió religiosa:

—Va veure quina contradicció, diumenge passat?

—No sé a què's refereix.

—Els anticlericals varen reunir-se a la plassa del Bisbe Urquinaona, y els del Comitè de Defensa al «Tivoli», el teatre dels *garrotins* y de les *farrucas*.

Per desgracia ara va de debò, sembla. El gran Tolstoi s'està morint.

De Sant Petersburg ho han telegrafiat a tot el món, perquè es tot el món que s'interessa pel famós filòsof.

Tot llegendes a *La Tribuna*, ho comentaven dos municipals:

—Y quién es ese Tolstoi, que toda la vida oigo hablar de él?

—Yo te lo diré en dos palabras... Es una especie de Valentí y Camp con menos barba, pero con mucho más talento.

Piula final:

—En què se semblen alguns diputats de la majoria als fills dels lliurepensadors?

—En que no acostumen a ser fills *de vots*.

CORRESPONDENCIA

Un suscriptor (Porrera): Sense firma autèntica no'ns podem fer *eco* de res.—Anonim: Això ho podria enviar al Governador. Y si ho fa, no's des-cuidi de posar nom y domicili, o sinó ell també farà com nosaltres: ho tirarà a la panera.—J. D. y C. (Castelló d'Ampuries): Es poc interessant tot això.

Vui dir poc interessant pera la majoria dels lectors.—T. C. (Marganell): Lo mateix dec dirli a vostè.—José Valls: Y a vostè igualment.—Xanfainé: No hi ha espai disponible, y, apart d'això, conté moltes vaguetats. J. G.: Si hi cab, anirà.—I. C.: Farem els possibles d'enquibir-la.—Un manya granoller: No'ns convé.—Ramon Valls: Endevinat. De lo que envia, anirà poc o molt.—Cornudella d'un amic Junceda: Justa la fusta!

A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: Entren en tanda.—Joan Antich Puquí: Potser sí. Lo altre, ende-vinat.—Josep Reixach: Es defectuosa.—Jaume Garriga y Artesona: Això de *La nit al bosc* ho va cantar ja, tot lo be que pot cantarse, l'Apeles Mes-tres.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

REPICS

ALELUYA!... Ja tenim una pista. L'endemà de la tràgica explosió de la rambla de Santa Mònica, *El Progreso* assegurava que *cuando*

Les femelles barcelonines han fet un desagravi al Papa.

A cinc mil les feia arribar un diari, reunides totes al davant de cà'l bisbe.